

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

**КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ**

Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право
Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	4 рік, VIII семестр
Компонент освітньо-професійної програми	Вибірковий компонент
Дні занять	згідно з розкладом
Мова викладання	Українська
Консультації	щосереди 12.00-13.00 (210 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	Кандидат юридичних наук, доцент Ятченко Євген Олександрович Кандидат юридичних наук, доцент Єфремова Олена Петрівна
Контакти	Е-mail: yefremova111999@gmail.com м.т.0938000039

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Господарський процес» розрахований на студентів закладів вищої освіти правових спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Предмет дисципліни «Господарський процес» є господарські та інші спори, які розглядають господарські суди в межах установленої для них підвідомчості та підсудності.

Мета курсу викладання навчальної дисципліни «Господарський процес» є формування здатності студентів виявляти проблеми господарського судочинства і пропонувати шляхи їх подолання; набуття і розвиток спеціальних практичних навиків і вмінь у сфері господарського судочинства. Така необхідність викликана з'ясуванням слухачами магістратури не лише нагальних проблем розуміння сучасного стану законодавчої бази, що забезпечує належне функціонування учасників (суб'єктів) відповідних правовідносин, але й можливістю прогнозування ними подальших шляхів (тенденцій) її розвитку.

Після завершення вивчення дисципліни «Господарський процес» отримані студентом знання, вміння та навички допомагають слухачам поглибити свої знання з найбільш важливих теоретичних положень курсу, краще засвоїти якісні зміни та оновлення, що відбуваються на сучасному етапі; прищеплюють слухачам комплекс практичних знань і навичок, необхідних для формування в них високої професійної майстерності; глибше вивчити останні зміни та доповнення, внесені в чинне митне законодавство, виробити у студентів вміння правильно застосовувати його норми до конкретних правових ситуацій.

Програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитних модулів:

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст першого модулю включає:

Тема 1: Предмет, метод, система, принципи та джерела господарського процесу.

Тема 2: Підвідомчість справ господарським судам.

Тема 3: Підсудність справ господарським судам

Тема 4: Докази і доказування в господарському у процесі

Тема 5: Судові витрати судові штрафи

Тема 6: Процесуальні строки

Зміст другого модулю включає:

Тема 7: Позов право на позов в господарському процесі, забезпечення позову

Тема 8: Порушення справи в судовому процесі

Тема 9: Підготовка справи до судового розгляду

Тема 10: Судовий розгляд в господарському суді першої інстанції

Тема 11: Розгляд справ про банкрутство.

Зміст третього модулю включає:

Тема 12: Розгляд справ про встановлення фактів, які мають юридичне значення

Тема 13: Проведення у справах з участю іноземних підприємств та організацій

Тема 14: Проведення в суді апеляційної інстанції

Тема 15: Поводження в суді касаційної інстанції

Тема 16: Імплементация законодавства ЄС у сфері господарського процесу України

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК9	Здатність працювати в команді.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК13.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
СК1.	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК2.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК3.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК-7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 22.	Здатність кваліфікувати адміністративні правопорушення та відмежовувати їх від інших протиправних дій.
СК 23.	Здатність вирішувати практичні ситуації в ході притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності.
СК 25.	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління.

**вказуються лише для обов'язкових компонент освітньої програми*

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1.					
1	Предмет, метод, система, принципи та джерела господарського процесу.	7	2	2	3
2	Підвідомчість справ господарським судам.	5	1	1	3
3	Підсудність справ господарським судам	5	1	1	3
4	Докази і доказування в господарському процесі	5	1	1	3
5	Судові витрати судові штрафи	5	1	1	3
6	Процесуальні строки	5	1	1	3
	Всього за модуль 1	32	7	7	18
Модуль 2					
7	Позов право на позов в господарському процесі, забезпечення позову	5	1	1	3
8	Порушення справи в судовому процесі	7	2	2	3
9	Підготовка справи до судового розгляду	5	1	1	3
10	Судовий розгляд в господарському суді першої інстанції	5	1	1	3
11	Розгляд справ про банкрутство.	5	1	1	3
	Всього за модуль 2	27	6	6	15
Модуль 3					
12	Позгляд справ про встановлення фактів , які мають юридичне значення	5	1	1	3
13	Провадження у справах з участю іноземних підприємств та організацій	6	2	1	3
14	Питання провадження в суді апеляційної інстанції	6	2	1	3
15	Повадження в суді касаційній інстанції	7	2	2	3
16	Імплементация законодавства ЄС у сфері	7	2	2	3

	господарського процесу України				
Всього за модуль 3		31	9	7	15
Разом за курс		90	22	20	48

Тематика практичних занять.

Тема 1: Предмет, метод, система, принципи та джерела господарського процесу.

1. Поняття господарського процесуального права.
2. Предмет і метод господарського процесуального права
3. Принципи господарського процесуального права
4. Система господарського процесуального права

Тема 2: Підвідомчість справ господарським судам.

1. Визначення підвідомчості
2. Численна підвідомчість
3. Види підвідомчості адміністративних справ

Тема 3: Підсудність справ господарським судам

1. Територіальна підсудність
2. Виключна підсудність.

Тема 4: Докази і доказування в господарському у процесі

1. Поняття і види доказів
2. Доказування та підстави звільнення від доказування у господарському судочинстві.
3. Оцінка доказів

Тема 5: Судові витрати, судові штрафи

1. Склад судових витрат.
2. Розподіл судових витрат
3. Судові штрафи

Тема 6: Процесуальні строки

1. Порядок встановлення та обчислення процесуальних строків.
2. Закінчення, зупинення, відновлення та продовження процесуальних строків

Тема 7: Позов право на позов в господарському процесі, забезпечення позову

1. Поняття, підстави та види забезпечення позову
2. Позов не забезпечується
3. Зміст і форма заяви про забезпечення позову
4. Порядок подання заяви про забезпечення позову
5. Розгляд заяви про забезпечення позову
6. Скасування заходів забезпечення позову
7. Судовий збір за подання заяви про забезпечення позову

Тема 8: Порушення справи в судовому процесі

1. Прийняття позовної заяви до розгляду.
2. Підготовка справи до розгляду.

Тема 9: Підготовка справи до судового розгляду

1. Задачі підготовки справи і її значення
2. Уточнення обставин, що мають значення для правильного і своєчасного вирішення всіх спірних питань для розгляду справи
3. Виявлення всіх зацікавлених у вирішенні спору осіб і рішення питання про залучення або допущення їх у тій або іншій ролі до участі в процесі.

Тема 10: Судовий розгляд в господарському суді першої інстанції

1. Порядок розгляду справи.
2. Відкладення розгляду справи. Зупинення провадження у справі.
3. Закінчення розгляду справи без винесення рішення.

Тема 11: Розгляд справ про банкрутство.

1. Підвідомчість, підсудність, підстави для відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство
 2. Заява про порушення справи про банкрутство
 3. Прийняття заяви про порушення справи про банкрутство
 4. Відзив боржника
 5. Відмова у прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство
 6. Повернення, відкликання заяви про порушення справи про банкрутство
 7. Відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство
- Тема 12: Позгляд справ про встановлення фактів, які мають юридичне значення
1. Загальне поняття та значення окремого провадження.
 2. Відмінність між позовним та окремим провадженням. Специфіка захисту прав громадян не пов'язана із їх порушенням.
 3. Додаткові умови підвідомчості та підсудності категорії справ, які відносяться до окремого провадження.
 4. Відсутність спору про право цивільне. Особливості визначення суб'єктного складу.
- Тема 13: Провадження у справах з участю іноземних підприємств та організацій
1. Підсудність судам справ за участю іноземних суб'єктів господарювання.
 2. Законодавство, яке застосовується у вирішенні спорів за участю іноземних суб'єктів господарювання.
 3. Виконання судових доручень
- Тема 14: Провадження в суді апеляційної інстанції
1. Апеляційне оскарження
 2. Розгляд апеляційної скарги.
 3. Повноваження апеляційної інстанції .
- Тема 15: Повадження в суді касаційної інстанції
1. Касаційне оскарження.
 2. Повноваження касаційної інстанції
- Тема 16: Імплементация законодавства ЄС у сфері господарського процесу України
1. Проблеми господарського процесу в Україні.
 2. Господарський процес України та законодавство ЄС.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення:

1. Господарський процес. Робоча програма для студентів спеціальності 081 Право, за освітнім рівнем - Право.
2. Господарський процес. Методичні рекомендації до семінарських занять для студентів спеціальності 081 Право, за освітнім рівнем - Право.
3. Господарський процес. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів спеціальності 081 Право, за освітнім рівнем - Право.

Основна література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року// Відомості Верховної Ради України . – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 6 липня 1991 року// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №6. – Ст. 56.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року// Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 18 –22. – Ст. 144.
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року// Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40 – 44. – Ст. 356.
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року// Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №№ 41 – 45. – Ст. 529.

6. Про Вищу раду юстиції: Закон України від 15 січня 1998 року // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 25. – Ст. 146.
7. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 року // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 15. – Ст. 128.
8. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 14. – Ст. 87.
9. Про інформацію : Закон України 2 жовтня 1992 року// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
10. Про звернення громадян: Закон України 2 жовтня 1992 року// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. – Ст. 256.
11. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року// Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
12. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року// Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481.
13. Про державну службу: Закон України від 17 листопада 2011 року// Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 26. – Ст. 273.
14. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7 квітня 2011 року // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – Ст. 404.
15. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 року// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 404.
16. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 року// Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.
17. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року// Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 28. – Ст. 232.

Додаткова

1. Актуальні проблеми господарського законодавства. [монографія]. / Гаєвець М.В., Горіславська І. В., Канарик Ю. С., Панькова Ю. С., Поліно Н. А., Світличний О.П., Черкашин Д. К. К: – «ЦП» КОМПРИНТ», 2015. – 678 с.
2. Балюк І. А. Господарське процесуальне право: Навч. посібник.: КНЕУ, 2018. – 224 с.
3. Беяневич В. Е. Науково-практичний коментар господарського процесуального кодексу України. Станом на 1 грудня 2010 р. / За ред. Притики Ю. Д. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 608 с.
4. Васильєв С. В. Господарський процес України: підручник. – К.: ЭСПАДА, 2015. – 288 с.
5. Губарєв С. В. Наслідки затвердження мирової угоди господарським судом // Право України: пошук оптимальних моделей правового регулювання: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (19 жовтня 2018 р.) - Л., - 2018. - С. 55- 59.
6. Господарське процесуальне право України: Підручник / За ред. О. І. Харитонової. – К.: Істина, 2018. – 360 с.
7. Господарські суди в Україні: історичний нарис, портрети, події: Наук.- попул. вид. / Д. М. Притика, А. Й. Осетинський. К.: Ін Юре, 2016. 464 с.
8. Курило В.І., Світличний О.П. Господарське законодавство: [навчальний посібник] / Курило В.І., Світличний О.П. – К.: ІРІДІУМ, 2019. – 360 с.
9. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Господарський процес» для студентів денної та заочної форми навчання юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: Навчальне видання/О. П. Світличний. – Київ: «ЦП»КОМПРИНТ», 2016. – 50 с.
10. Несинова С.В., Воронко В.С., Чебікіна Т. Господарське право України. Навч. посіб./За заг. ред. С.В. Несиної. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 564 с.
11. Окремі види господарської діяльності: правові аспекти. [монографія]. / Гаєвець М.В., Горіславська І. В., Панькова Л.О./ За заг. ред. В.І. Курила. – Київ: «ЦП»КОМПРИНТ», 2015. – 508 с.

Інформаційні ресурси

1. Цивільний кодекс України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435>
2. Коментар до цивільного кодексу України <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/gk>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;

- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;

- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;

- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;

- виконати індивідуальне завдання

- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дефлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проєктної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	16	До 4	до 43
Індивідуальне завдання (презентації)	15	До 3	до 7
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект ¹	16	1	до 15
Підсумкова контрольна робота	1	10	до 10
Усього			до 75
Залік:			до 25
Разом:			до 100

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.